

Dutch J. den Hollander. Flint, de bouw van de Kerncentrale Borssele 1971-1993, Fotoarchief Dutch J. den Hollander, nr. 150

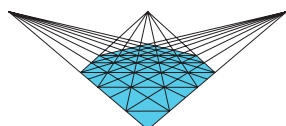

BEWAREN

BEHEREN

BESCHIKBAAR
STELLEN

ZEEUWSARCHIEF

PUBLIEKSJAARVERSLAG 2023

Het jaar van de digitalisering

In het afgelopen jaar heeft het Zeeuws Archief veel gedaan aan digitalisering, toegankelijk maken, het op orde krijgen van nieuw verworven collecties en aan nieuwe en reeds lopende e-Depot-aansluitingen.

Groter dan voorgaande jaren is de groei in gedigitaliseerd archief, zowel documenten als beeldmateriaal. Dit vergroot de mogelijkheden om veel onderzoek thuis te doen. In veel gevallen komen onderzoekers daarna nog naar het archief om nadere hulp te krijgen, meer context te verkrijgen en dwarsverbanden met andere archieven te onderzoeken. Bij alle archiefdiensten is dit een herkenbaar patroon, dat steeds meer belangrijke collecties en archieven digitaal worden aangeboden, waardoor de vraag naar ondersteuning verlegd wordt naar een dieper niveau.

Er zijn nieuwe e-Depot aansluitingen tot stand gekomen, inspectie en advies op de niet-overgedragen archieven van de overheden is uitgevoerd, het team acquisitie beraadt zich op een nieuw acquisitie-profiel, de zeer grote beeldcollectie van het Zeeuws Archief is specifiek belegd bij een medewerker beeld en geluid.

De thema's water en slavernij en slavenhandel hebben veel aandacht gekregen. De herdenking van de watersnoodramp in 1953 was aanleiding voor de NTR om de serie Het Water Komt te maken. Daar heeft het Zeeuws Archief een rol in gespeeld. En eveneens was de herdenking van 150 jaar afschaffing slavernij op 1 juli (1863 formeel, maar 1873 daadwerkelijk voor de slaafgemaakten) een moment waarop het Zeeuws Archief veel in het nieuws is geweest; in theaterstukken, televisie-uitzendingen, radio en andere media.

We zijn er trots op dat het archief van de Koninklijke Maatschappij de Schelde (KMS) de status van UNESCO Nederlands erfgoed heeft gekregen. De open dag die in november aan de KMS werd gewijd, heeft veel belangstelling getrokken. Het is waardevol dat het Zeeuws Archief dit soort iconische archieven extra in de aandacht zet. Dat versterkt het landelijke besef dat het Zeeuwse erfgoed van grote waarde is.

Wat we nog meer in 2023 hebben gedaan leest u in dit publieksjaarverslag.

Dr. Hannie Kool-Blokland
directeur

IN HET KORT

Het Zeeuws Archief is het Regionaal Historisch Centrum (RHC) van Zeeland. We bewaren en beheren de archieven en collecties van Zeeuwse overheden, particulieren en bedrijven en stellen die beschikbaar.

Het Zeeuws Archief is gehuisvest in een achttiende-eeuws stadspaleis – het Van de Perrehuis – en een moderne aanbouw voor de depots, waar maar liefst 28 kilometer aan archiefmateriaal opgeslagen ligt. Met de archieven in de depots in Terneuzen, Vlissingen en Zierikzee samen beheren we 34 kilometer aan papieren archief.

Tijdens de Open Monumentendag is het Van de Perrehuis goed bezocht.

In de depots bevinden zich analoge archieven van:

- de rijksinstellingen in Zeeland, zoals de rechtbank, notarissen en Rijks-waterstaat in Zeeland;
- de gemeenten Kapelle, Middelburg, Schouwen-Duiveland, Terneuzen, Veere en Vlissingen;
- de Provincie Zeeland;
- het Waterschap Scheldestromen;
- en tal van maatschappelijke organisaties, bedrijven en families in Zeeland.

Daarnaast zijn we dé specialist in digitale duurzaamheid en bieden we digitale opslag, authenticiteit en toegankelijkheid in het Zeeuws e-Depot.

De uitvoering van het beleidsplan 2021-2024 *Verbinden en inspireren* is voortvarend opgepakt. De reguliere taken zijn uitgevoerd, met opvallend veel digitaliseringsprojecten. Medewerkers ontwikkelen zich bovendien in het werken met nieuwe technieken van bewaren, beheren en beschikbaar stellen. Er zijn in 2023 ook gesprekken gevoerd met Zeeuwse overheden om de gemeenschappelijke regeling uit te breiden, wanneer het ministerie van OCW uittreedt. Zo kan de bestuurlijke basis van het Zeeuws Archief worden versterkt.

LOCATIES

- 1 ZA Zierikzee** Laan van Sint Hilaire 2
studiezaal + depot voor archieven Schouwen-Duiveland
- 2 ZA Middelburg** Hofplein 16
hoofdlocatie: studiezaal + depot + kantoren
- 3 ZA Vlissingen** Hellebardierstraat 2
depot voor gedigitaliseerde, en daarmee weinig fysiek geraadpleegde, archieven
- 4 ZA Terneuzen** Kennedylaan 1
studiezaal + depot voor de waterschapsarchieven van Zeeuws-Vlaanderen

MENSEN

PER 31 DECEMBER 2023

63

MEDEWERKERS

Ondersteund door:
3 uitzendkrachten,
2 gedetacheerden en
1 stagiair

Voor het eerst:
trainee datascience,
stagiair facilitair en
HR-adviseur

51,04 FTE

77

VRIJWILLIGERS

Het Zeeuws Archief prijst zich gelukkig met de hulp van veel vrijwilligers, die allerlei soorten werk doen. Ook voor hen verschuift steeds meer de taak naar digitale werkzaamheden. De vrijwilligers worden hierbij zo goed mogelijk begeleid.

3

AFDELINGEN

Staf
Informatie & Kennis
Beheer & Exploitatie

4

GENERATIES

31 gen X 1955-1970
18 xennials 1970-1985
12 gen Y millenials 1985-2000
4 gen Z 2000-2015

ARCHIEVEN EN COLLECTIES

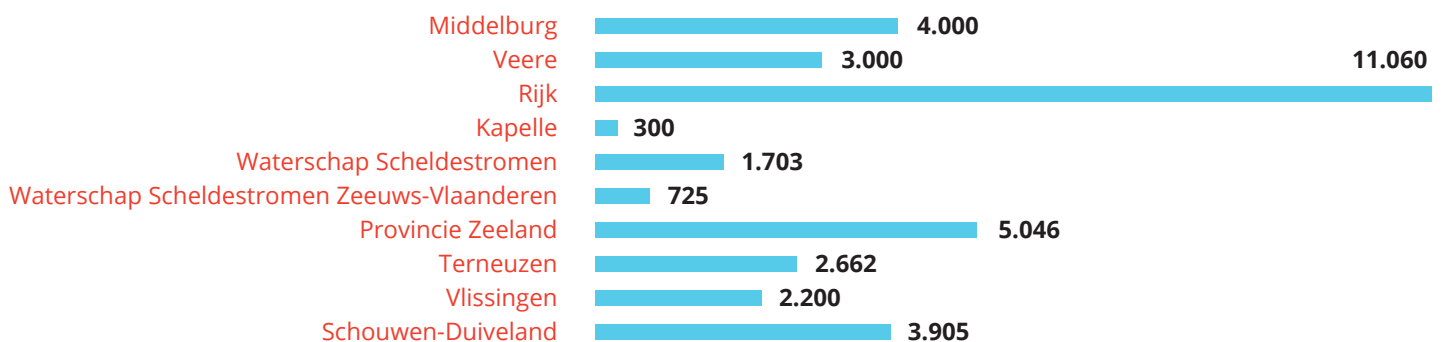
Het Zeeuws Archief is dé werkplaats om de geschiedenis van Zeeland persoonlijk te ontdekken en te onderzoeken. We verbinden mensen met de bronnen van Zeeland. Dat doen we in de studiezaal en online.

PARTNERS

BEHEERDE METERS

TOTAAL 34.601

AANWINSTEN

In 2023 is gewerkt aan een herzien acquisitieplan dat in 2024 zal worden vastgesteld. Het Zeeuws Archief verwierf dit jaar meer dan 160 schenkingen en in bewaring gegeven archieven van diverse particuliere organisaties en personen.

Enkele hoogtepunten:

- Wooncatalogi van meubelbedrijf Morres Wonen Hulst (1957-2003). Dit archief biedt een unieke blik op de inrichting van huizen in Zeeland en België.
- Het archief van de Onderlinge Paardenverzekering Maatschappij Walcheren. Dit archief is een waardevolle bron voor onderzoek naar de Zeeuwse landbouwgeschiedenis.
- Het archief van oud-Tweede Kamerlid Arend Jan te Veldhuis. Deze aanwinst belicht de Nederlandse politiek in de tweede helft van de twintigste eeuw.
- 17 kaarten uit 1792 van de Prins Willempolder in Zeeuws-Vlaanderen. Deze stukken zijn nu, na jaren op een zolder van een particulier te hebben gelegen, voor iedereen beschikbaar.
- Een achttiende eeuws memorieboek met genealogische gegevens en een verslag van een reis naar Indië.

Bijzondere beeldaanwinsten:

- 950 cartoons van Cor de Jonge uit de periode 1989-2020. De Jonge werd bekend met zijn wekelijkse spotprent in de PZC en de strip Koen en Harm.
- Ruim 900 afbeeldingen uit de collectie van Dutch J den Hollander, die nu te bekijken zijn in de beeldbank van het Zeeuws Archief.
- Enkele videofilmcollecties met in totaal meer dan 250 videofilms, met onderwerpen als sneeuwpret op Walcheren en de loodsdienst in Vlissingen, met daarin impressies van alle aspecten van het vaarverkeer en de loodsdienst op de Westerschelde.

Er zijn ook tien Zeeuws-Vlaamse waterschapsarchieven overgedragen aan het Zeeuws Archief in Terneuzen. Delen van De Drie Ambachten, Het Vrije van Sluis, Hulsterambacht en de voorgangers, zoals de calamiteuze polder Hoofdplaat-Thomaes zijn nu voor iedereen raadpleegbaar.

Overbrenging waterschapsarchieven.

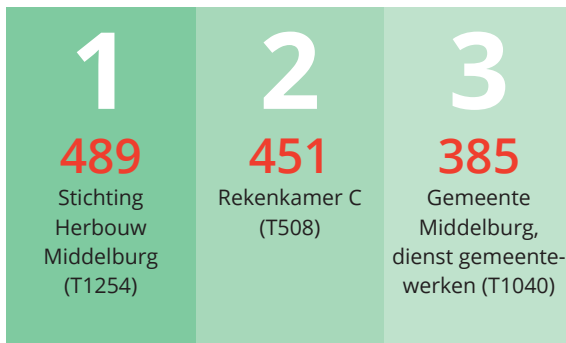

STUDIEZAAL

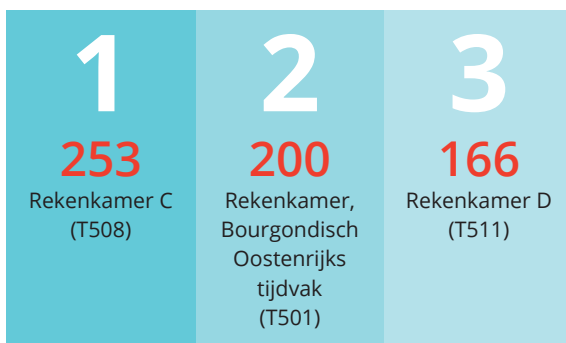
In 2023 waren de studiezaal voor het eerst sinds corona weer het hele jaar geopend. We hadden dan ook meer bezoekers in Middelburg en Zierikzee en er zijn meer stukken aangevraagd dan in 2022.

TOP 3 AANGEVRAAGDE STUKKEN

(incl. archiefbank en alle locaties)

TOP 3 ARCHIEFBANK

MIDDELBURG

1.820 bezoekers
8.269 aangevraagde archiefstukken
1.580 inventarisnummers gescand
1.843 inlichtingen via e-mail

Opvallend: De verzoeken voor scannen op verzoek namen fors toe, er zijn 500 meer inventarisnummers gescand dan in 2022. Het aantal mails dat we afgelopen jaar hebben beantwoord is ruim 300 meer dan in 2022.

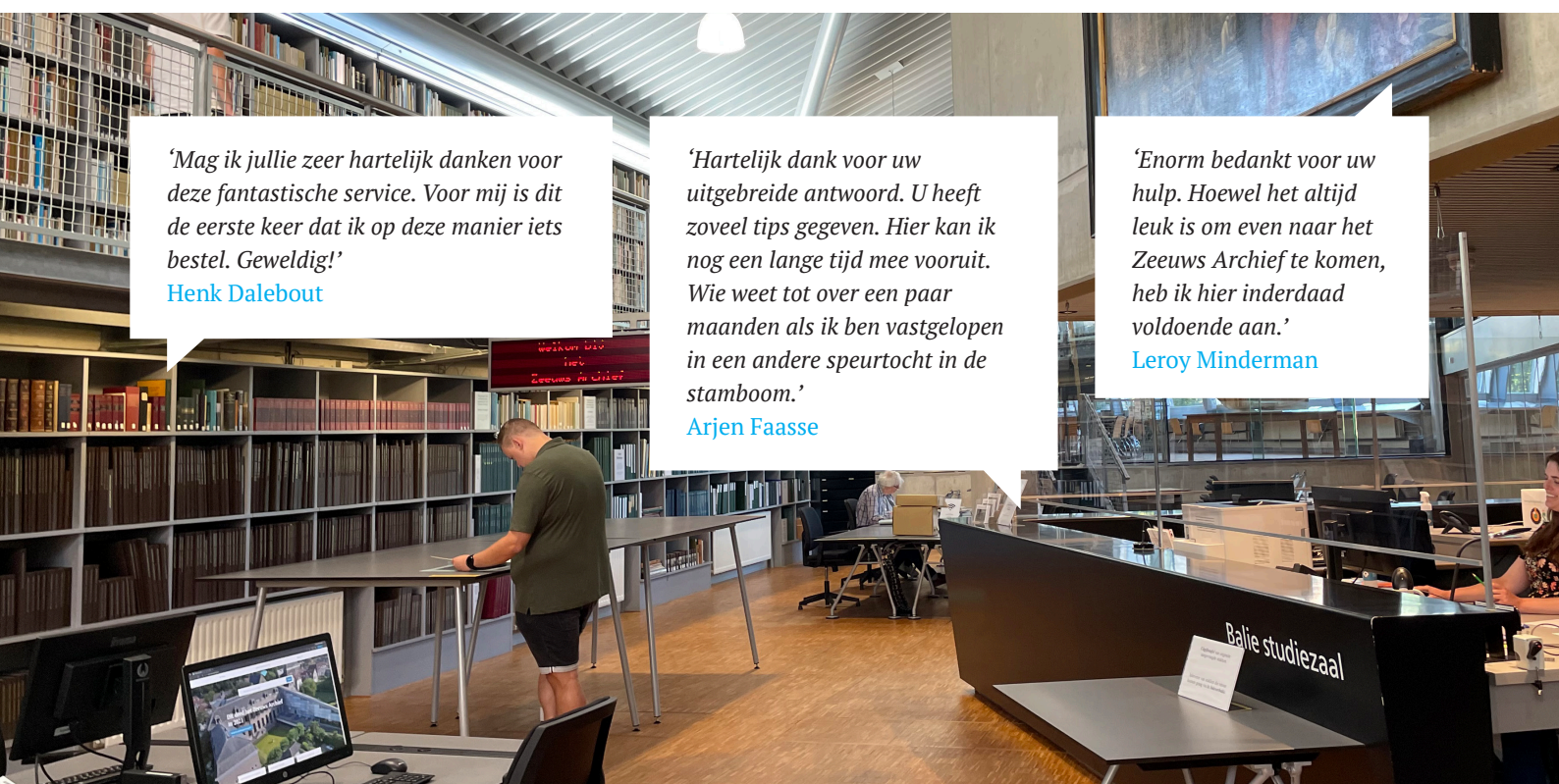
TERNEUZEN

De studiezaal in Terneuzen was open op afspraak. Daar is niet zo veel gebruik van gemaakt, maar de archieven van Terneuzen zijn in de studiezaal in Middelburg wel veelvuldig geraadpleegd.

ZIERIKZEE

648 bezoekers
941 aangevraagde archiefstukken
155 inventarisnummers gescand
882 inlichtingen via e-mail

Opvallend: Iets meer uur geopend dan in 2022, maar wel 200 meer bezoeken gehad. Ook hier hebben we zo'n 300 infomails meer afgehandeld dan in 2022.

'Mag ik jullie zeer hartelijk danken voor deze fantastische service. Voor mij is dit de eerste keer dat ik op deze manier iets bestel. Geweldig!'

[Henk Dalebout](#)

'Hartelijk dank voor uw uitgebreide antwoord. U heeft zoveel tips gegeven. Hier kan ik nog een lange tijd mee vooruit. Wie weet tot over een paar maanden als ik ben vastgelopen in een andere speurtocht in de stamboom.'

[Arjen Faasse](#)

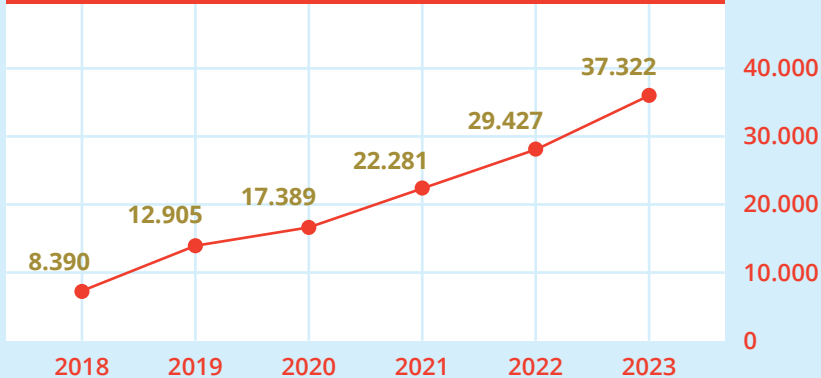
'Enorm bedankt voor uw hulp. Hoewel het altijd leuk is om even naar het Zeeuws Archief te komen, heb ik hier inderdaad voldoende aan.'

[Leroy Minderman](#)

ONLINE ACTIVITEIT

Beschikbaar gedigitaliseerd archief in gigabyte

Het aantal gigabyte geeft aan hoeveel gedigitaliseerde (van papier en beeld samen) informatie we in het archiefbeheerssysteem hebben verwerkt en toegankelijk gemaakt voor onderzoek. In 2023 is een enorme toename te zien van 21%. In aantallen scans is dat een stijging van 5.737.978 naar 8.494.137 = 32,5 %

Sociale media

Sociale media	2022	2023
VOLGERS		
X	4.413	4.522
Facebook *	2.500	2.700
Instagram	1.359	1.576
LinkedIn	744	1.030
YOUTUBE		
Abonnees	121	169
Views	7.300	7.286

*Er wordt door facebook geen exact aantal meer aangegeven boven de 2.500.

Website zeeuwsarchief.nl

De pagina's waar mensen zelf een zoekterm kunnen invullen blijven het meest bezocht. We zien wel een daling in het gebruik van de online archief-inventarissen, terwijl het aantal bezoeken aan redactionele pagina's met nieuws en achtergronden, en met informatie over het doen van onderzoek is gestegen. De verklaring ligt mogelijk in het veranderde zoekgedrag van onze doelgroep; de archieven en collecties zijn ook te benaderen via de platforms van anderen, zoals Netwerk Oorlogsbronnen, WieWasWie.nl, Archieven.nl of OpenArchieven.nl. Ook de demografische samenstelling van onze doelgroep verandert.

Weergave pagina's	2022	2023	+/-
TOP 10			
Onderzoek-het-zelf (collecties)	3.402.368	2.149.380	-36,8%
Homepage	149.574	263.527	+76,2%
Zeeuwen Gezocht (landingspagina)	88.510	123.406	+39,4%
Zoekgidsen	43.252	73.282	+69,4%
Zeeuwse verhalen	34.813	78.144	+124,5%
Bronnen	29.683	53.095	+78,9%
Blogberichten	19.588	37.542	+91,7%
Engelstalige versie website	24.249	27.665	+14,1%
Over ons	14.306	22.743	+59%
Agenda	8.377	16.976	+102,7%

Zoekgidsen	2022	2023	+/-
TOP 5			
Beeldbanken	7.173	11.633	+62,2%
Zoektips voor Zeeuwen Gezocht	3.436	3.976	+15,7%
Bouwtekeningen en -vergunningen	2.068	4.112	+98,8%
Familiegeschiedenis	2.428	3.784	+55,8%
Bevolkingsregisters	1.891	3.260	+72,4%

RESTAURATIE EN BEHOUD

Met verschillende conserverings- en restauratietechnieken worden archiefbescheiden in optimale conditie gebracht en gehouden.

De RAZE bevat een serie banden met perkamenten omslag en mooie rood leren bindingen. Het was gebruikelijk om met dunne leren lintjes deze stroken aan de voor- en achterzijde in een patroon vast te naaien.

Metamorfoze is het Nationaal Programma voor het behoud van papieren erfgoed.

Er is een nieuwe aanvraag ingediend bij Bureau Metamorfoze voor het conserveren en digitaliseren van de archieven van een deel van de Deltadienst en aanverwante archieven zoals de Dienst Dijkherstel Zeeland.

Er was meer conserveringswerk door een blijvende toename van digitaliseringsverzoeken en er is veel werk verricht voor de metamorfoze projecten.

Er zijn **150 stukken** geconserveerd en zo gereed gemaakt voor scannen op verzoek via de Archiefbank.

Er is **526 meter** archief verpakt voor de diverse GR- en DVO-partners. Bij het verpakken hoort ook het zeer bewerkelijke verwijderen van schimmelresidu, zure onderdelen en nietjes als ook het herinrichten van kasten.

Er zijn **75 kadasterkaarten** groot formaat en **8 prenten** geconserveerd.

Onze eerstelijnsconservering is uitgevoerd voor:

- de digitaliseringsprojecten rechterlijke archieven Zeeland en Zeeuws Vlaanderen (RAZE) en de retroacta van de burgerlijke stand.
- het archief van het kabinet der koningin van Zeeland, 1940-1969, de Arrondissementsrechtbank Goes en Provinciaal bestuur 1e en 3e afdeling, 1940-1949.
- het digitaliseringsproject Weeskamers Axel, Veere, Vlissingen en Zierikzee (begeleid en uitbesteed).
- de Metamorfoze projecten Zeeuwse Families, Zeeuwse ambachtsheerlijkheden en Programma Indisch Erfgoed Digitaal.

ZEEUWS E-DEPOT

In 2023 is een aantal omvangrijke digital born archieven in het Zeeuws e-Depot opgenomen.

Het betreft digital born archieven van de gemeenten Terneuzen (608 GB), Middelburg (650 GB) en Tholen (149 GB). Het waterschap Scheldestromen is per 1 juli aangesloten en de gemeente Vlissingen per 1 december. Dat brengt het aantal aansluitingen op 8 van de 15 overheden.

Er is hard gewerkt aan de verdere inrichting, aan het beheer en aan het realiseren van een toegankelijke zoekfunctie in het Zeeuws e-Depot. Met verschillende applicaties die onder andere zorgen voor structuur, controles, beveiliging en het om-

Samenwerken aan de ontwikkeling van een exportfunctie zaakstelsel.

zetten van bestandsformaten. De samenwerking met de andere RHC's en het Nationaal Archief blijft belangrijk voor de ontwikkeling van e-Depotfunctionaliteit en -inrichting:

kennisdeling, gezamenlijk opdrachtgeverschap richting leveranciers, ontwikkeling van werkwijzen en standaarden en afstemmen van de dienstverlening.

INSPECTIE EN ADVIES

Inspectie en advies door het Zeeuws Archief draagt bij aan de toegankelijkheid, volledigheid en betrouwbaarheid van de informatiehuis-

houding bij de aangesloten overheden. We doen dat vanuit verschillende rollen die zijn vastgelegd in de Archiefwet.

Het huidige inspectiebeleid is in 2023 geanalyseerd om een nieuw inspectieplan te maken voor de komende jaren.

Om de overheden nog beter van advies te kunnen voorzien, zijn we in 2023 gestart met het opstellen van handreikingen. We hebben meegedacht bij het oplossen van inrichtingsvraagstukken en geadviseerd over vervanging en vernietiging, het op orde brengen van metadata, kwaliteitssystemen, migratie van applicaties en zaaksystemen en bij het aanwijzen van hotspots. Wanneer een gebeurtenis met impact op de samenleving wordt aangewezen als hotspot, wordt daarover alle relevante informatie bewaard.

Het Zeeuws Archief presenteert de resultaten van de aspectinspectie van de Jeugdwet aan gemeenten.

PUBLIEKSBEREIK

De archieven en collecties van het Zeeuws Archief staan centraal in ons publieksbereik. We bieden handreikingen aan voor het doen van onderzoek. Zo kunnen onze archieven en collecties gebruikt en hergebruikt worden.

Opname 'De Erfgenaam'.

IN DE MEDIA

Geschiedenis leeft. Dat merken we ook in de toenemende media-aandacht. Er was veel aandacht voor de beleidsthema's slavernij en water.

In het begin van 2023 waren we op veel manieren te zien tijdens de herdenking van de Watersnoodramp, 70 jaar geleden. Met beelden uit onze beeldbank en verhalen van onze archivariissen lieten we zien hoe archieven ook actueel zijn in tijden van klimaatverandering.

Uitzendingen op televisie:

Verborgene Verleden (NTR)

Gebroeders Anker doen familieonderzoek in Zeeuws Archief

Het water komt (NTR)

Opnamen bij het Zeeuws Archief over de watersnoodramp van 1953 en de gevolgen.

Spanje of Oranje (Omroep Zeeland)

Opnamen in het Zeeuws Archief Zierikzee over de situatie en gebeurtenissen op Schouwen-Duiveland tijdens De Opstand.

De Erfgenaam (RTL4)

Ruben Nicolai gaat met behulp van het Zeeuws Archief op zoek naar de erfgenamen van een bijzonder fotoalbum van meer dan honderd jaar oud.

OPEN DAG

De jaarlijkse Open Dag op de eerste zaterdag van november is dé mogelijkheid om kennis te maken met het werk van het Zeeuws Archief.

Dit jaar stond de dag in het teken van de archieven van de Koninklijke Maatschappij De Schelde, getiteld 'Op volle kracht'. Naar schatting bezochten ongeveer **500 bezoekers** deze dag, waaronder opvallend veel mensen die het Zeeuws Archief voor het eerst bezochten.

De dag werd afgesloten met de Vriendenlezing. René van Stipriaan vertelde daarin meer over het archiefonderzoek dat hij deed voor de biografie van Willem van Oranje.

Op de Open Monumentendag kregen **219 bezoekers** een rondleiding door het Van de Perrehuis.

EXPOSITIES

In 2023 is de lopende expositie **Ooggetuigen van de slavenhandel**, in de tentoonstellingskelders van het Van de Perrehuis, uitgebreid met een reflectievideo. De expositie was het hele jaar geopend en er zijn verschillende rondleidingen geweest.

De foto-expositie **Verkommerd Eiland**, over Schouwen-Duiveland na de watersnoodramp, was in februari te zien in het Gemeentehuis van Zierikzee.

CURSUSSEN

Met onze cursussen leer je op een laagdrempelige manier onderzoek te doen in archieven.

We hebben de volgende cursussen aangeboden in samenwerking met de Zeeuwse Volksuniversiteit (ZVU):

- Digitaal zoeken naar voorouders
- Paleografie voor gevorderden
- Vlissingen op de kaart
- Misdaad en straf
- 3D-reconstructies op basis van historische bronnen met wandeling door Veere 1832
- Wegwijs in kadastrale archieven
- Wegwijs in het archief van de MCC
- Paleografie voor beginners

EDUCATIE

- 90 PABO-studenten
- 50 docenten van het Penta College Rotterdam
- 25 eerstejaarsstudenten van de Universiteit Gent
- 8 studenten van de Universiteit Gent Vakgroep Letterkunde
- 58 UCR-studenten, University College Roosevelt
- 17 studenten van de HZ University of Applied Sciences
- 109 VWO2-leerlingen van CSW, Christelijke Scholengemeenschap Walcheren
- 43 brugklasleerlingen van Nehalennia Stedelijke Scholengemeenschap
- 59 leerlingen van de School met de Bijbel te Sommeldijk
- 24 leerlingen van het Uilenparlement te Hoogerheide

'N ZEE VAN TIJD

De digitale nieuwsbrief heeft **2.781 abonnees** en is **5x uitgegeven**.

SLAVERNIJ EN SLAVENHANDEL

Op 1 juli 2023 is het officiële Herdenkingsjaar Slavernijverleden gestart. In heel 2023 is mede daarom opnieuw veel belangstelling voor het archief van de Middelburgse Commercie Compagnie (MCC) en de expertise over dit onderwerp bij het Zeeuws Archief. Het Zeeuws Archief speelt een belangrijke rol in de bewustwording van het slavernijverleden.

In 2023 waren er veel bezoeken met betrekking tot dit onderwerp. Zo ontvingen we ook de staatssecretaris van cultuur en media, **Gunay Uslu**.

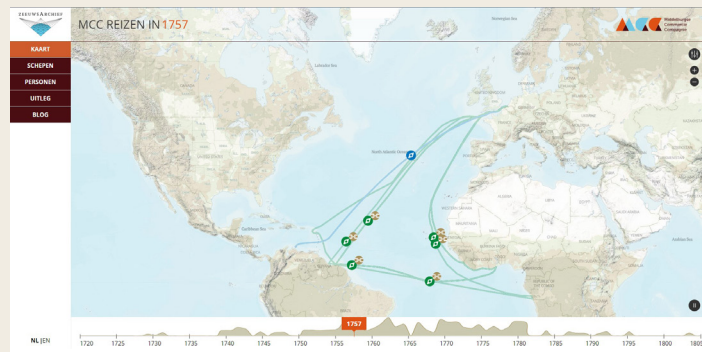
Op 1 juli was er de **Keti Koti maaltijd**, waarbij de afschaffing van de slavernij werd herdacht en gevierd.

Tijdens het Zeeland Nazomerfestival liet regisseur Koen Verheijden de verhalen van drie zwarte vrouwen zien naar aanleiding van de verhalen uit het MCC archief. De **theatervoorstelling Water vergeet niet** werd uitgevoerd op locatie bij Fort Rammekens.

Het **MuZEEum in Vlissingen** startte met een nieuwe inrichting over het Zeeuwse slavenhandelsverleden waaraan het Zeeuws Archief heeft bijgedragen. Ook aan het symposium over het Slavernijverleden Vlissingen is medewerking verleend.

Op 1 juli lanceerden we een website die de **scheepsreizen van de MCC** op een interactieve kaart in beeld brengt. De site toont meer dan 100 trans-Atlantische slavenreizen waarbij tot slaaf gemaakte Afrikanen werden verkocht in de Cariben.

De **documentaire Zwarte Stem** was te zien tijdens het filmfestival Film by the Sea in Vlissingen. Het Zeeuws Archief leverde een bijdrage aan deze documentaire over de doorwerking van het slavernijverleden.

DIGITALISERING

Digitaliseren is een omvangrijk werk. De stukken worden pagina voor pagina nagelopen en indien nodig gerestaureerd. Hierna worden ze één voor één gescand. Vervolgens kunnen ze met de juiste data in het archiefsysteem geplaatst worden, zodat iedereen ze altijd en overal kan raadplegen.

PAPIER

De keuze voor de archieven, die in 2023 zijn gedigitaliseerd, is gebaseerd op de hoge raadpleegfrequentie, de materiële staat van de originelen en de maatschappelijke relevantie.

Gerealiseerd in 2023

Rechterlijke, Weeskamer en Notariële archieven Zeeuws-Vlaanderen (1447-1796)

173 meter
2.121 inv.nrs.
810.279 scans online

Retroacta (1527-1810) Doop-, trouw-, en begraafregisters van Middelburg, Oost-Souburg en Vlissingen

7 meter
177 inv.nrs.
15.376 scans online

Gemeenteverslagen Arnhemuiden

1 meter
75 inv.nrs.
1.398 scans online

Rekesten Arrondissementsrechtbank Goes (1839-1877)

4,5 meter
112 inv.nrs.
16.613 scans online

Weeskamers Axel, Veere en Vlissingen en Zierikzee (1463-1811)

62,5 meter
3.674 inv.nrs.
218.750 scans online

Rechterlijke, Weeskamer en Notariële archieven Zeeuwse Eilanden (1456-1811 (1852))

499.705 scans online (135,5 meter, 1.867 inv.nrs. al gedigitaliseerd in 2022)

Totaal gedigitaliseerd

248 meter archief = 6.159 inventarisnummers = 1.034.000 scans online gezet (= excl beeld, Metamorfoze en scannen op verzoek)

BEELD

Nieuw in 2023 is het beleidsplan specifiek voor het digitaliseren, toegankelijk maken en publiceren van beeld- en audiovisueel (AV-) materiaal.

Gerealiseerd in 2023

- Aanvulling historisch-topografische atlas Middelburg (tot 1999)
- Afdeling Voorlichting gemeente Middelburg (1950-1995)
- Collectie Lieven Braber, bioloog (1964-1969)
- Beeld en Geluid Zeeuws Archief (tot 2022)
- Beeldarchief Johan de Vries (1955-1970)
- Fotoarchief Gemeente Terneuzen (1900-2002)
- Tekeningen Kees Dentz (1980-1990)
- Archief J.A. Hubregtse, amateurarcheoloog (1909-1940)
- Videofilms Co Smit (1991-2017).

Twee personen bij een humusbank op het strand in de Kop van Schouwen 1925, Verzameling J.A. Hubregtse, 1909-1940

METAMORFOZE

Samen met Metamorfoze voert het Zeeuws Archief ook bijzondere digitaliseringsprojecten uit.

Ingediende aanvragen in 2023

Conserveren en digitaliseren van de archieven van de Deltadienst en aanverwante archieven zoals de Dienst Dijkherstel Zeeland.

Opgestart in 2023

- Conserveren en digitaliseren van 25 archieven van Zeeuwse Ambachtsheerlijkheden 1350-2003
- Digitaliseren van de archieven van negen Zeeuwse regentenfamilies.

Uitgevoerd in 2023

Het Programma Indisch Erfgoed Digitaal is een landelijke samenwerking van bureau Metamorfoze, Netwerk Oorlogsbronnen en het Indisch Herinneringscentrum.

Ambachtsheerlijkheid Duinbeek, waarbij Wolfert van Borselen en zijn echtgenote Hadewich de veste en woning te Duinbeek opdragen aan hertog Willem van Beijeren en deze het ontvangene weer in erleen teruggeeft.

2023 IN HOOGTEPUNTEN

Archieven Koninklijke Maatschappij De Schelde op UNESCO-lijst

De archieven van de Koninklijke Maatschappij De Schelde staan in het Nederlandse Memory of the World Register van Unesco. De archieven van scheepswerf De Schelde documenteren als enige in Nederland gedetailleerd de historie van de scheepsbouw van 1875-1970.

Zowel de gemeente Vlissingen als het Waterschap Scheldestromen zijn in 2023 aangesloten bij het Zeeuws e-Depot

Archieven Staten van Zeeland op woordniveau doorzoekbaar

We hebben met gebruik van optische tekstherkenning de gedrukte notulen van de Staten van Zeeland (1574-2007) op woordniveau doorzoekbaar gemaakt. De optische tekstherkenning, bekend als OCR (Optical Character Recognition), herkent de karakters (letters) uit het archiefstuk en kan die omzetten in een voor computers leesbare tekst.

Foto-archief Dutch J den Hollander online

905 zwartwit-negatieven en kleuren-diapositieven uit de periode 1968-1976 waarop onder meer het sociale en culturele leven in Middelburg is vastgelegd, maar ook bv de bouw van de Kerncentrale in Borssele. [↗](#)

Landbouwarchief Kon. Mij. Wilhelminapolder gedigitaliseerd

Een voor Nederland uniek landbouwarchief is nu online te raadplegen via de website. Ruim 150 jaar landbouwgeschiedenis, van de oprichting van de Wilhelminapolder in 1809 tot 1960, agrarische geschiedenis van Nederland en West-Europa. [↗](#)

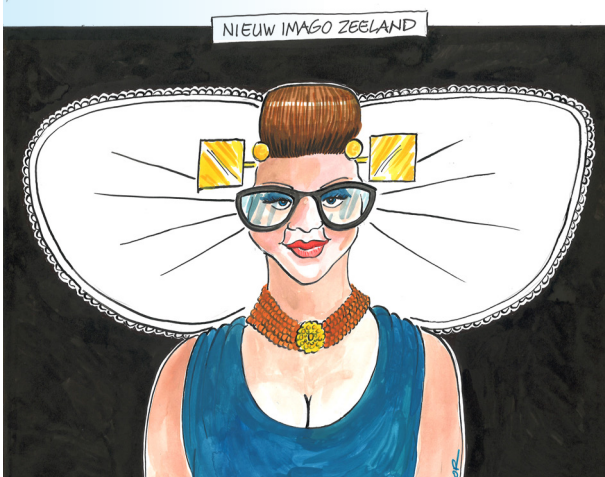

Transcripties Suriname brieven online

Meer dan vijfhonderd brieven uit Suriname uit de jaren 1667-1683 zijn getranscribeerd en online doorzoekbaar. Vrijwilligers van het Zeeuws Archief hebben de transcripties gemaakt. De brieven zijn een zeldzame bron voor onderzoek naar Suriname en omliggende koloniën in de zeventiende eeuw. [↗](#)

Schenking cartoons Cor de Jonge

950 tekeningen uit de periode 1989-2020 zijn ondergebracht bij het Zeeuws Archief. De cartoons zijn gepubliceerd in de Provinciale Zeeuwse Courant (PZC) in de periode van 1992 tot en met 2022 en geven van die jaren op humoristische wijze de Zeeuwse actualiteit weer. [↗](#)

55.000 notariële akten Schouwen-Duiveland online uit de periode 1642-1810

De akten laten meer dan 150 jaar leven en werk in de steden op Schouwen-Duiveland zien. De persoonsvermeldingen zijn ingevoerd door vrijwilligers van het Zeeuws Archief. [↗](#)

Vrijwilligersmiddag in Watersnoodmuseum

In het Watersnoodmuseum in Ouwerkerk stond een leerzaam en inspirerend programma, maar was vooral de ontmoeting belangrijk en de waardering voor het vele en betekenisvolle werk dat door de vrijwilligers van het Zeeuws Archief wordt gedaan. [↗](#)

Pilot klimaatbeheersing in depots

Het Zeeuws Archief heeft getest met een 'shutdown' methodiek om het energieverbruik in de geklimatiseerde depotruimtes te reduceren. Dit leverde een forse energiewinst op en wordt met belangstelling gevolgd door de andere archiefdiensten. [↗](#)

Digital born archieven Terneuzen/Tholen in e-Depot

Eind maart zijn twee belangrijke projecten voltooid voor het Zeeuws e-Depot. De digitaal gevormde archieven van de gemeenten Tholen en Terneuzen zijn door extractie, transformatie en opname voltooid. [↗](#)

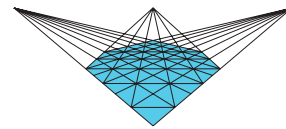

WORD VRIEND VAN HET ZEEUWS ARCHIEF

Vrienden geven het Zeeuwse verleden toekomst

ZEEUWS ARCHIEF

COLOFON

Het publicatiejaarbericht 2023 is digitaal verspreid onder relaties, gepubliceerd op de website en in print aangeboden aan de subsidiegevers en partners van het Zeeuws Archief.

Tekst en coördinatie

Communicatie Zeeuws Archief

Fotografie

Beeldbank Zeeuws Archief, Zeeuws Genootschap en (medewerkers) Zeeuws Archief

Ontwerp en opmaak

DATBureau, Amsterdam

Bezoekadres

Hofplein 16,
4331 CK Middelburg
T (0118) 678800
info@zeeuwsarchief.nl
www.zeeuwsarchief.nl

VRIENDEN

In 2023 had de Stichting Vrienden van het Zeeuws Archief 220 betalende donateurs en 21 bedrijfssponsors. Nieuwe hoofdsponsor is Damen Naval. De Vriendenlezing op de open dag van het Zeeuws Archief is dit jaar gegeven door van dr. René van Stipriaan over Willem van Oranje. Er waren 170 aanwezigen.

Dankzij de Vrienden kon een achttiende eeuwse lijnenplan van een fregat worden verworven. Deze ontwerptekening geeft inzicht in de vorm en de bouw van een schip zoals de Middelburgse Commerce Compagnie die bouwde.

SECRETARIATEN

- Stichting Natuurkundig Gezelschap Middelburg
- Stichting Godshuizen Middelburg
- Teeken Akademie
- Stichting Historisch Onderzoek Zeeland

SAMENWERKINGS- VERBANDEN

- Zeeuws Cultureel Overleg
- Netwerk Slavernijverleden
- Zeeuwse Ankers
- Zeeuws Weerzien
- Musea, heemkundige kringen en erfgoedinstellingen
- Onderwijsinstellingen
- De Blauwe Lijn
- Geheugen van Nederland (NDE)
- Geopark Schelde Delta
- VNG-archieffcommissie
- Data-alliantie Zeeland
- Kerngroep Ethisch Beraad
- Vlaams-Zeeuws Archivarissenoverleg

INWONENDE INSTELLINGEN

- Genealogisch Centrum Zeeland
- Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen
- Walcherse Archeologische Dienst
- Roosevelt Institute of American Studies (RIAS)
- Art in Print
- Kenniscentrum Slavernijverleden Zeeland (in oprichting)